

Sprawozdanie z realizacji zadań z zakresu wspierania rodziny i systemu pieczy zastępczej za 2020 rok

Ustawa o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej

(Dz. U. z 2020 r. poz. 821)

Zgodnie z art. 179 ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej przygotowano sprawozdanie za 2020 rok z realizacji zadań z zakresu wspierania rodziny oraz systemu pieczy zastępczej, które Wójt Gminy do dnia 31 marca składa Radzie Gminy.

Zarządzeniem nr 0050.0446.2018 z dnia 10 sierpnia 2018 r. Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Ornontowicach został wyznaczony przez Wójta Gminy Ornontowice do realizacji zadań z zakresu wspierania rodziny.

Do zadań własnych Gminy w myśl art. 176 wspomnianej wyżej ustawy należy:

- 1) opracowanie i realizacja 3-letnich gminnych programów wspierania rodziny;
- 2) tworzenie możliwości podnoszenia kwalifikacji przez asystentów rodziny;
- 3) tworzenie oraz rozwój systemu opieki nad dzieckiem, w tym placówek wsparcia dziennego, oraz praca z rodziną przeżywającą trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych przez:
  - a) zapewnienie rodzinie przeżywającej trudności wsparcia i pomocy asystenta rodziny oraz dostępu do specjalistycznego poradnictwa,
  - b) organizowanie szkoleń i tworzenie warunków do działania rodzin wspierających,
  - c) prowadzenie placówek wsparcia dziennego oraz zapewnienie w nich miejsc dla dzieci;
- 4) finansowanie:
  - a) (uchylona)
  - b) podnoszenia kwalifikacji przez asystentów rodziny,
  - c) kosztów związanych z udzielaniem pomocy, o której mowa w art. 29 ust. 2, ponoszonych przez rodziny wspierające;
- 5) współfinansowanie pobytu dziecka w rodzinie zastępczej, rodzinnym domu dziecka, placówce opiekuńczo-wychowawczej, regionalnej placówce opiekuńczo-terapeutycznej lub interwencyjnym ośrodku preadopcyjnym;
- 6) sporządzanie sprawozdań rzeczowo-finansowych z zakresu wspierania rodziny oraz przekazywanie ich właściwemu wojewodzie, w wersji elektronicznej, z zastosowaniem systemu teleinformatycznego, o którym mowa w art. 187 ust. 3;
- 7) prowadzenie monitoringu sytuacji dziecka z rodziny zagrożonej kryzysem lub przeżywającej trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczej, zamieszkałego na terenie gminy.
- 8) (uchylony)

Ponadto zgodnie z art. 177, do zadań zleconych z zakresu administracji rządowej realizowanych przez gminę należy wykonywanie zadań wynikających z rządowych programów z zakresu wspierania rodziny oraz rządowego programu, o którym mowa w art. 187a ust. 1 czyli rządowego programu wsparcia rodzin z dziećmi.

W 2020 roku na terenie Gminy Ornontowice realizowane były zadania w ramach Gminnego Programu Wspierania Rodziny w Gminie Ornontowice na lata 2018 – 2020 wprowadzonego uchwałą nr XXXVIII/320/17 Rady Gminy Ornontowice z dnia 20 grudnia 2017 r.

Powyższy Program zakładał, jako cel główny, wspieranie rodzin przeżywających trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych w procesie przywracania ich zdolności do prawidłowego funkcjonowania. Cele szczegółowe Programu zakładają:

- 1) diagnozowanie i analizę środowisk rodzinnych poprzez:
  - a) wywiad środowiskowy w rodzinie przeżywającej trudności,
  - b) pracę socjalną polegającą na rozpoznaniu deficytów w zakresie pełnienia ról rodzicielskich, zaniedbań względem dzieci oraz ocenie sytuacji dziecka w rodzinie, środowisku szkolnym, rówieśniczym,
  - c) konsultacje ze specjalistami w celu sprecyzowania czynników mających wpływ na dysfunkcjonalność rodziny;
- 2) zabezpieczenie podstawowych potrzeb bytowych dziecka i rodziny poprzez:
  - a) objęcie dożywianiem uczniów szkół podstawowych i szkół ponadpodstawowych na terenie placówek oświatowych,
  - b) monitorowanie zagrożeń dotyczących sytuacji zdrowotnej dzieci poprzez kontakt i współpracę z Gminnym Ośrodkiem Zdrowia w Ornontowicach,
  - c) zapewnienie pomocy materialnej i rzeczowej ubogim rodzinom w ramach ustawy o pomocy społecznej między innymi poprzez przyznawanie zasiłków;
- 3) rozwijanie umiejętności opiekuńczo-wychowawczych rodziny, zapewnienie jej specjalistycznego poradnictwa i wsparcia poprzez:
  - a) umożliwienie rodzinom korzystania z pomocy asystenta rodziny, którego zadaniem jest organizowanie pracy z rodziną w miejscu zamieszkania bądź w miejscu wskazanym przez rodzinę,
  - b) umożliwienie dzieciom z rodzin przeżywających trudności korzystania z pomocy świetlicy, która przy wsparciu asystenta rodziny pomaga w opiece i wychowaniu dzieci,
  - c) pomoc rodzinom przeżywającym trudności w dostępie do konsultacji i specjalistycznego poradnictwa psychologicznego, pedagogicznego, terapeutycznego,

- d) pomoc rodzinom w dostępie do poradnictwa prawnego, szczególnie w zakresie prawa rodzinnego;
- 4) zapobieganie powstaniu sytuacji kryzysowych wymagających interwencji oraz rozwiązywanie już istniejących poprzez:
- a) systematyczne monitorowanie rodzin zagrożonych kryzysem przez pracowników socjalnych, nauczycieli, pedagogów szkolnych oraz przedstawicieli innych zawodów kontaktujących się z rodziną, w tym z placówki służby zdrowia,
  - b) motywowanie członków rodziny do podejmowania działań na rzecz ograniczenia bądź niwelowania własnych dysfunkcji, np. podjęcie terapii leczenia uzależnień – współpraca z Gminną Komisją Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, Punktem Konsultacyjnym dla Osób Uzależnionych od Alkoholu i Substancji Psychoaktywnych oraz Ofiar Przemocy, podjęcie terapii dla ofiar oraz sprawców przemocy domowej – współpraca z Policją i Zespołem Interdyscyplinarnym ds. Przeciwdziałania Przemocy,
  - c) angażowanie rodzin do udziału w projektach, szkoleniach rozwijających umiejętność planowania swojej przyszłości zawodowej i osobistej oraz motywujących do podjęcia pracy,
  - d) angażowanie i motywowanie rodzin oraz pomoc w dostępie do korzystania ze specjalistycznego wsparcia dla rodziców w celu podniesienia umiejętności opiekuńczo-wychowawczych, wzmocnienia poczucia odpowiedzialności za własną sytuację życiową, dostarczenia wiedzy na temat prawidłowego wypełniania obowiązków rodzicielskich,
  - e) współpracę z podmiotami, instytucjami działającymi w środowisku lokalnym, w szczególności ze szkołami, Policją, placówkami służby zdrowia, sądami, Powiatowym Centrum Pomocy Rodzinie, w celu poprawy sytuacji rodzinnej pod względem zdrowotnym, materialnym i społecznym;
- 5) dążenie do reintegracji rodzin poprzez pomoc rodzinie, z której dzieci zostały umieszczone w pieczy zastępczej w odbudowaniu odpowiedniego środowiska wychowawczego z poprawnymi relacjami i rolami, pozwalającymi na powrót dzieci do rodziny naturalnej, przywracanie prawidłowego funkcjonowania rodzin, poprzez wsparcie asystenta rodziny;
- 6) podejmowanie działań profilaktycznych poprzez:
- a) udział w ogólnopolskich programach/kampaniach, których celem jest wzmocnienie rodziny i jej roli w społeczeństwie,
  - b) udział w projektach współfinansowanych ze środków Unii Europejskiej, mających na celu poprawę jakości życia rodzin.

Adresatami Programu były rodziny wychowujące dzieci z terenu Gminy Ornontowice dotknięte przemocą, problemem uzależnień, zagrożone ubóstwem, przeżywające trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych; rodziny, w których dzieci umieszczone zostały w pieczy zastępczej; rodziny zagrożone wystąpieniem ww. problemów.

ASYSTENT RODZINY

W ramach ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej praca z rodzinami prowadzona jest przez asystenta rodziny. W 2020 roku w Gminie Ornontowice zatrudniony był jeden asystent rodziny w ramach umowy o pracę w wymiarze jednego etatu.

Wsparciem asystenta rodziny objętych było 12 rodzin, z czego 3 rodziny zobowiązane zostały sądownie do współpracy z asystentem rodziny. Liczba dzieci w rodzinach objętych wsparciem asystenta rodziny w 2020 roku wynosiła 25. Asystent rodziny zakończył pracę z 1 rodziną ze względu na zmianę miejsca zamieszkania.

W 2020 roku ze względu na panującą pandemię praca asystenta rodziny prowadzona była głównie w formie kontaktu telefonicznego. Asystent rodziny wykonywał również pracę zdalnie.

Gmina Ornontowice otrzymała w 2020 roku środki finansowe z Funduszu Pracy na dofinansowanie kosztów wypłaty dodatku do wynagrodzenia dla asystentów rodziny aktywnie działających na rzecz rodzin w okresie pandemii COVID-19 w ramach „Programu Asystent Rodziny na rok 2020” w wysokości 1 700 zł na podstawie umowy nr PSVI.943.8.111.2020.

Realizacja zadania wynikającego z ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej dotycząca zatrudnienia asystenta rodziny wynosiła w 2020 roku 49 382,61 zł, z czego 47 682,61 zł pokryto z budżetu Gminy.

Asystent rodziny powinien doskonalić swoje umiejętności niezbędne do pracy z rodziną. W 2020 roku asystent rodziny uczestniczył w superwizji grupowej dla osób pracujących z dziećmi z rodzin z problemem alkoholowym realizowanej przez Stowarzyszenie Moc Wsparcia. Cykl obejmował łącznie 40 godzin w formule stacjonarnej oraz online.

PLACÓWKA WSPARCIA DZIENNEGO

Zadania z zakresu pomocy w opiece i wychowaniu dziecka realizowała Świetlica Profilaktyczno-Wychowawcza i Terapeutyczna w Ornontowicach. Placówka wsparcia dziennego prowadzi pracę z dziećmi mającą na celu zapobieganie dysfunkcjom w obszarze społecznym podopiecznych, pobudzanie ich aktywności, wzmacnianie umiejętności i uzdolnień, kształtowanie właściwych relacji interpersonalnych.

PIECZA ZASTĘPCZA

Gmina zobowiązana jest do ponoszenia kosztów związanych z pobytem dzieci w pieczy zastępczej. W 2020 roku Gmina Ornontowice przeznaczyła na to zadanie kwotę 136 378,61 zł. W ramach tej kwoty opłacano pobyt 11 dzieci w pieczy zastępczej. Poniżej przedstawiono porównanie kosztów w latach poprzednich:

w 2019 roku wartość zadania wynosiła 114 080,53 zł;

w 2018 roku wartość zadania wynosiła 119 996,88 zł;

w 2017 roku wartość zadania wynosiła 70 549,88 zł.

Art. 191 ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej stanowi, iż gmina właściwa ze względu na miejsce zamieszkania dziecka przed umieszczeniem go po raz pierwszy w pieczy zastępczej ponosi następujące wydatki:

10% wydatków na opiekę i wychowanie dziecka w pierwszym roku pobytu dziecka w pieczy zastępczej;

30% wydatków na opiekę i wychowanie dziecka w drugim roku pobytu dziecka w pieczy zastępczej;

50% wydatków na opiekę i wychowanie dziecka w trzecim roku i następnych latach pobytu dziecka w pieczy zastępczej.

REALIZATORZY

Zadania w ramach Gminnego Programu Wspierania Rodziny w Gminie Ornontowice na lata 2018–2020 realizowane były przez Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej we współpracy z następującymi podmiotami.

Lp.	Podmiot	Zakres współpracy
1.	Urząd Gminy Ornontowice	Wspieranie lokalnych programów oraz inicjatyw na rzecz rodzin w zakresie kreowania i upowszechniania pozytywnych wzorców funkcjonowania.
2.	Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Łaziskach Górnych	Udzielanie pomocy i wsparcia w rozwiązywaniu problemów dotyczących rodzin zastępczych oraz rodzin zagrożonych kryzysem. Zapewnienie dzieciom pieczy zastępczej w rodzinach zastępczych, rodzinnych domach dziecka oraz w placówkach opiekuńczo-wychowawczych.

		Udzielanie wsparcia osobom usamodzielniającym się opuszczającym rodziny zastępcze, rodzinne domy dziecka oraz placówki opiekuńczo-wychowawcze.
3.	Sąd Rejonowy w Mikołowie – Wydział III Rodzinny i Nieletnich	Orzekanie z zakresu prawa rodzinnego i opiekuńczego.
4.	Zespół Kuratorskiej Służby Sądowej przy Sądzie Rejonowym w Mikołowie	Wykonywanie zadań o charakterze wychowawczo-resocjalizacyjnym, diagnostycznym, profilaktycznym i kontrolnym związanych z wykonywaniem orzeczeń sądu. Podejmowanie czynności w ramach procedury Niebieskiej Karty.
5.	Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Ornontowicach	Zapewnienie osobom uzależnionym i ich rodzinom oraz ofiarom przemocy w rodzinie dostępu do specjalistycznych form wsparcia poprzez prowadzenie Punktu Konsultacyjnego. Wspieranie alternatywnych form spędzania wolnego czasu dla dzieci, młodzieży (w tym pozalekcyjnych działań opiekuńczo-wychowawczych, kulturalno-oświatowych, sportowych i rekreacyjnych) oraz dorosłych. Podejmowanie czynności w ramach procedury Niebieskiej Karty.
6.	Zespół Interdyscyplinarny ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie	Integrowanie i koordynowanie działań wszystkich instytucji oraz specjalistów w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie. Wspieranie osób i rodzin dotkniętych problemem przemocy. Podejmowanie czynności w ramach procedury Niebieskiej Karty.
7.	Punkt Konsultacyjny dla Osób Uzależnionych od Alkoholu i Środków Psychoaktywnych oraz Ofiar Przemocy	Konsultacje prowadzone przez terapeutę rodzinnego, psychologa oraz prawnika.
8.	Komisariat Policji w Orzeszu	Zapewnienie bezpieczeństwa dzieciom i rodzinom na terenie Gminy Ornontowice.

		<p>Podjęmowanie czynności w ramach procedury Niebieskiej Karty.</p>
9.	<p>Szkoły z terenu Gminy Ornontowice</p>	<p>Realizacja szkolnych programów profilaktycznych, edukacyjnych, wychowawczych.</p> <p>Wsparcie pedagogiczne dla rodziców i dzieci.</p> <p>Pomoc w rozwiązywaniu problemów wychowawczych.</p> <p>Uświadamianie rodzicom potrzeb edukacyjnych dzieci i młodzieży.</p> <p>Organizowanie czasu wolnego dla dzieci (zajęcia terapii pedagogicznej, socjoterapeutycznej, pomoc w odrabianiu lekcji).</p> <p>Podjęmowanie czynności w ramach procedury Niebieskiej Karty.</p>
10.	<p>Świetlica Profilaktyczno-Wychowawcza i Terapeutyczna w Ornontowicach</p>	<p>Wspieranie rodzin w sprawowaniu jej podstawowych funkcji.</p> <p>Pomoc w nauce, organizacja czasu wolnego, rozwój zainteresowań, organizacja zabaw i zajęć sportowych.</p> <p>Stała praca z rodziną dziecka.</p> <p>Współpraca z różnymi instytucjami w rozwiązywaniu problemów wychowawczych i rodzinnych dzieci.</p> <p>Pomoc dziecku w radzeniu sobie z życiowymi problemami, kryzysami (rodzinnymi, związanymi z relacjami z rówieśnikami szkolnymi).</p> <p>Pomoc dla dzieci i młodzieży pragnącej rozwijać swoje twórcze zainteresowania i talenty.</p> <p>Realizacja projektów i programów służących zdrowemu stylowi życia, przeciwdziałaniu uzależnieniom i biernym formom spędzania czasu wolnego.</p>
11.	<p>Gminny Ośrodek Zdrowia w Ornontowicach</p>	<p>Opieka i profilaktyka zdrowotna.</p> <p>Podjęmowanie czynności w ramach procedury Niebieskiej Karty.</p>
12.	<p>Poradnia Psychologiczno - Pedagogiczna w Mikołowie</p>	<p>Umożliwienie rodzinom z dziećmi skorzystania ze specjalistycznego wsparcia psychologicznego, terapeutycznego i pedagogicznego.</p>

13.	Organizacje pozarządowe i inne podmioty prowadzące działalność pożytku publicznego w obszarze przeciwdziałania uzależnieniom i przemocy w rodzinie	Zagospodarowanie czasu wolnego oraz promowanie aktywności dzieci i młodzieży poprzez propagowanie działalności klubowej, sportowej, rekreacyjnej i kulturalnej.
-----	--	---

Sporządziła:

Aleksandra Schreiber – asystent rodziny

GOPS Ornontowice

Potrzeby Gminy Ornontowice wynikające z realizacji ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej

W zakresie realizacji ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej Gmina Ornontowice zakłada w 2021 roku następujące działania:

- a) realizację Gminnego Programu Wspierania Rodziny na lata 2021-2023;
- b) zatrudnianie asystenta rodziny i zapewnienie możliwości doskonalenia zawodowego;
- c) prowadzenie monitoringu dzieci zagrożonych kryzysem oraz rodzin przeżywających trudności opiekuńczo-wychowawcze z terenu Gminy Ornontowice;
- d) zapewnienie rodzinom borykającym się z trudnościami wsparcia asystenta rodziny;
- e) zapewnienie rodzinom przeżywającym trudności dostępu do specjalistycznego poradnictwa;
- f) prowadzenie placówki wsparcia dziennego – Świetlicy Profilaktyczno-Wychowawczej i Terapeutycznej w Ornontowicach – i zapewnienie w niej miejsca dla dzieci;
- g) współfinansowanie pobytu dzieci w rodzinach zastępczych, rodzinnych domach dziecka, placówkach opiekuńczo-wychowawczych, regionalnych placówkach opiekuńczo-terapeutycznych lub interwencyjnych ośrodkach preadopcyjnych;
- h) prowadzenie pracy z rodzinami biologicznymi, w których dzieci umieszczone zostały w pieczy zastępczej, mającej na celu przywrócenie właściwych postaw i funkcji rodziny;
- i) sporządzanie sprawozdań rzeczowo-finansowych z zakresu wspierania rodziny.

Sporządziła:

Aleksandra Schreiber – asystent rodziny

GOPS Ornontowice